

Stichting tot behoud van het negentiende-
en twintigste-eeuwse cultuurgood in Nederland

Hengelo's erfgoedbeleid

Politieke markt, gemeenteraad Hengelo

18 juni 2024

Hengelo?

Hengelo?

ERFGOED kwaliteit
leefomgeving
versteende geschiedenis
identiteit **verantwoordelijkheid**
herkenbaarheid DNA leefbaarheid
respect goed vestigingsklimaat
afleesbaarheid geschiedenis

Hengelo?

Thematische tijdlijn met zijstappen naar de actualiteit

**Prehistorie — middeleeuwen — nieuwste tijd — wederopbouw —
post 65**

Oudste Hgl

De Brink tot na de oorlog

Van Benthem-huis
(Museum Hengelo)

Lambertus

Markt

Brinkstraat

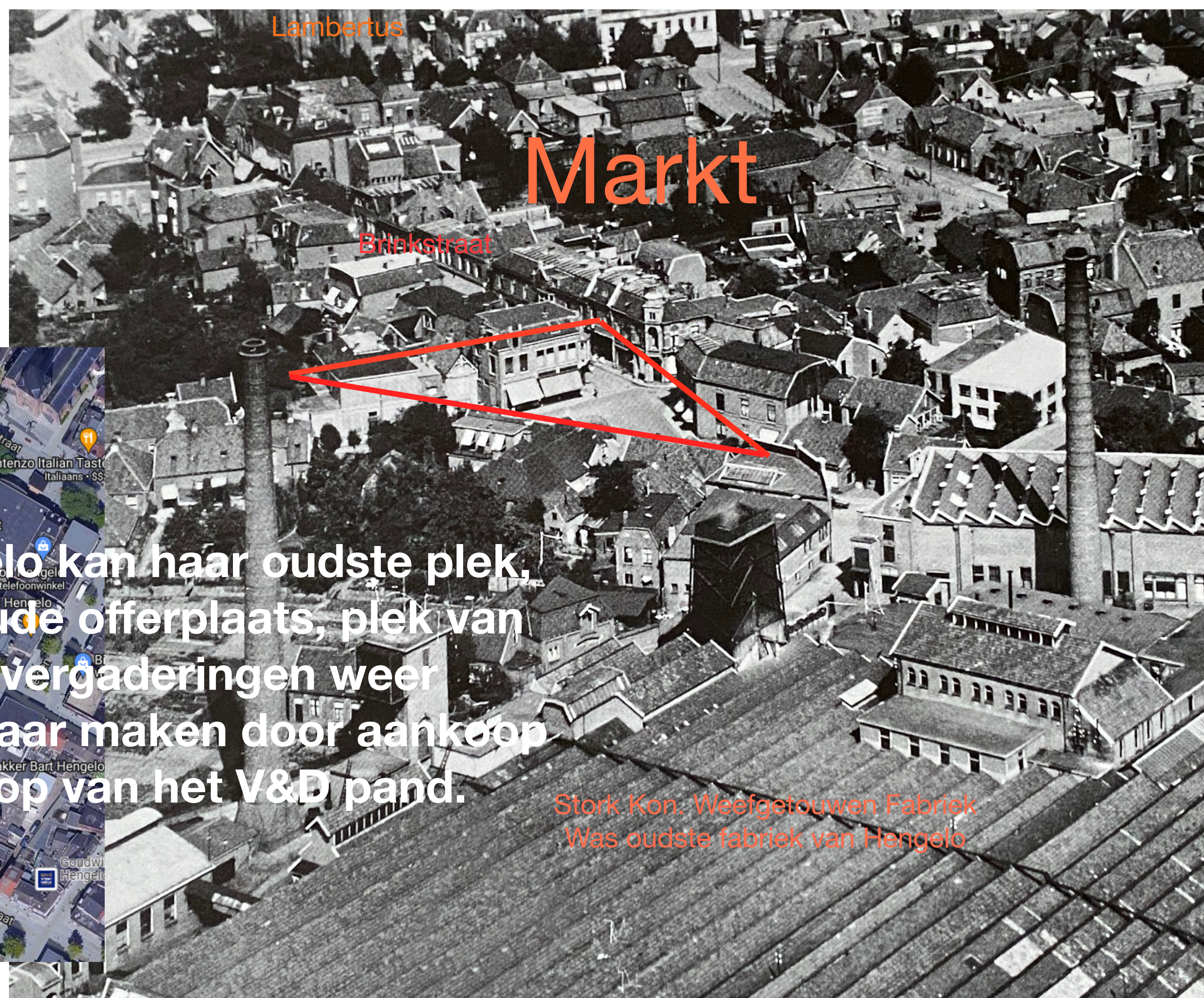
Stork Kon. Weefgetouwen Fabriek
Was oudste fabriek van Hengelo

Oudste Hgl

De Brink nu

Hengelo kan haar oudste plek,
een oude offerplaats, plek van
markevergaderingen weer
zichtbaar maken door aankoop
en sloop van het V&D pand.

Middeleeuwen

Algemene begraafplaats Huis Hengelo

Op plek gesloopt kantoor
HEEMAF past geen hoogbouw

rijksmonumenten

gemeentelijk
monument

Plek Huis Hengelo

Hengelöche
Bontweverij

HEEMAF

Algemene
begraafplaats

Nieuwste tijd Industrie maak- te Hengelo groot (Im)materieel erf- goed

Weggevaagd erfgoed.
Van Stork is 1/3 gesloopt
Van Dikkers is 1/2
gesloopt.
Van de andere fabrieken
resteert bijna niets.

**Stork, hoofdkantoor
architectonisch, cultuur-
historisch heel belangrijk. Deel
van Stork-ensemble.
Ook immaterieel erfgoed:
hier verspreidde Femie Efftink de
opstand tegen de Duitse
bezetting. De April-Mei staking
van 1943: het grootste verzet
tegen de Duitsers in Europa.
In 2010 afgebroken.**

In de openbare leeszaal (Vondelstraat) zou het immateriële erfgoed in het materiële erfgoed samen kunnen komen door er een educatiecentrum over de April-Mei staking te vestigen. Tevens zou hier een informatiecentrum over Stork en het tuindorp 't Lansink gevestigd kunnen worden. De openbare leeszaal is door Stork aan de Hengelose bevolking geschonken. Het ontwerp is van Beudt, één van de architecten van het tuindorp.

Stork Hijsch: eerst gehandeld, vervolgens niet nagedacht.

Openbare weg door industriecom- plex die de Haaksberger- straat de naam Industriestraat gaf.

Links van de Industriestraat hoort weer passende bebouwing. Passend is: een industrieel karakter en harmoniërende maatvoering die bij het Storkcomplex hoort.
Herstel van fout om deze 150 jaar oude bebouwing te slopen.

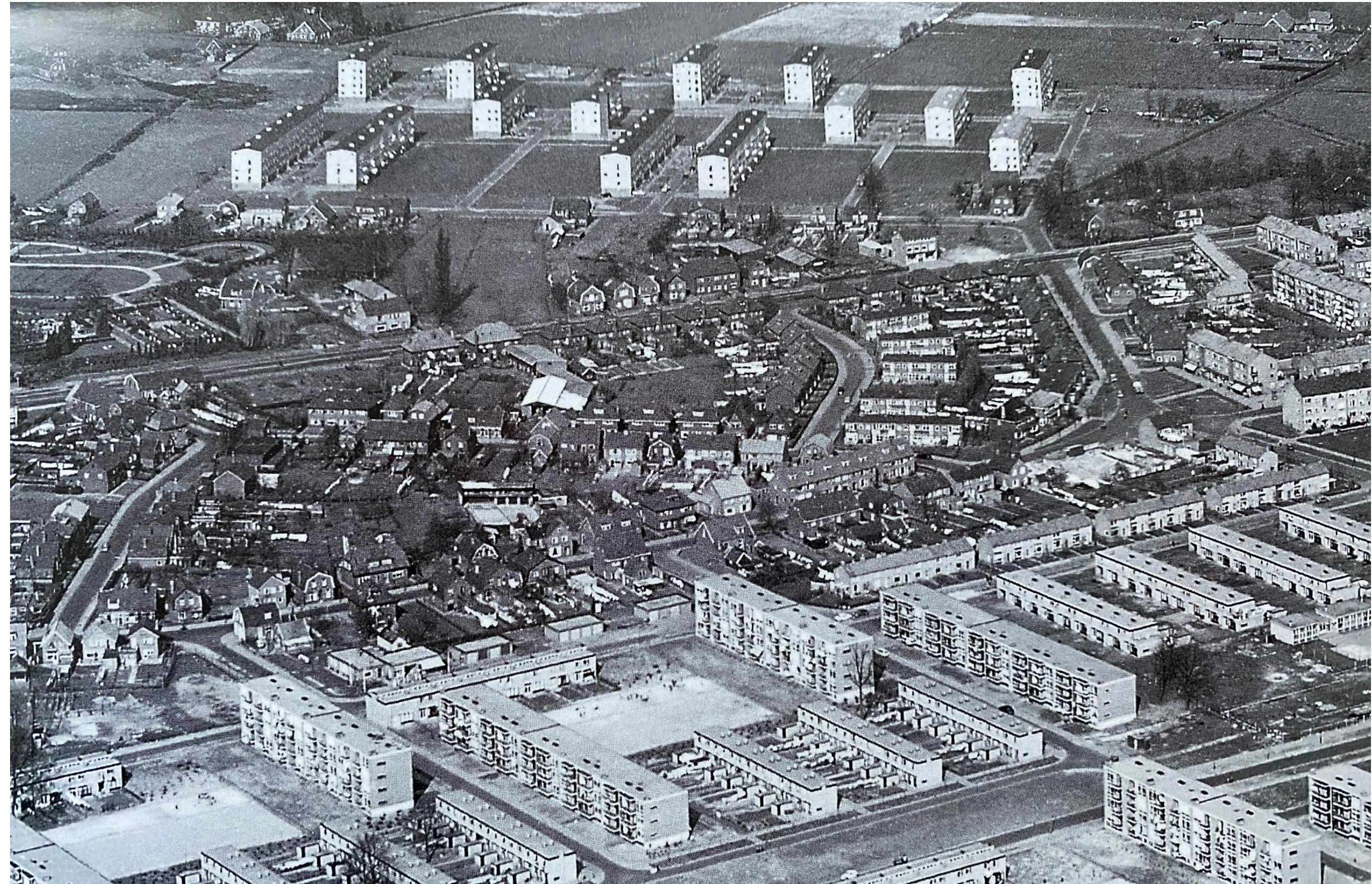

De flats, systeem Airey, vormen een schakel tussen noodwoningen en blijvende woningen. Grote stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit. Architect: Berghoef, de architect van het Hengelose gemeentehuis. Welbions wil de flats afbreken.

Wederopbouw

Hengelo kent belangrijke noodwoningen en wederopbouw:

- * **Systeem Bredero ('Zweedse dorp' in Veldwijk)**
- * **Maycrete-woningen ('Engelse dorp', Nijverheid/Wilderinkshoek)**
- * **Airey-flats (Sterrenbuurt)**

Post 65 Landelijk nu het aandachtsgebied

Structuralisme in Hengelo is nog vogelvrij.
Post 65 staat niet op de agenda.

Conclusie.

Hengelo heeft haar verleden, haar DNA en identiteit weggegooid. Projectontwikkelaars bepalen wat er gebeurt. Cultuurhistorie is minder dan een ondergeschoven kind. Hengelo is het slechtst presterende jongetje van de klas.

Het Cuypersgenootschap en andere erfgoedorganisaties hebben monumentenaanvragen gedaan. Die zijn - tegen de wet in - niet in behandeling genomen. Er voorbescherming (de erfgoedverordening kent die bepaling) is niet toegepast. Gevolg: de productiehallen van Appendagefabriek Dikkers zijn in 2023 gesloopt.

Het roer moet om. Het moet anders. Het kan anders.

Instrumenten:

- ontwikkel een stevige visie op het Hengelose erfgoed, inclusief het buitengebied**
- meer budget voor meer erfgoedambtenaren**
- meer erfgoedbescherming**

Dank voor uw aandacht.

Vondst Huys Hengelo.

Steeds sterker doet 't gerucht de ronde
wat bij Huys Hengelo is gevonden.
De fundamenten nog puntgaaf,
Maar óók vond men een epitaaf
(een grafschrift dus) met deze woorden:
“ t Was Heng'ler Weend die mij vermoordde.”

C.A. Smolders

Uit Twentse Krant d.d. 13-7-95